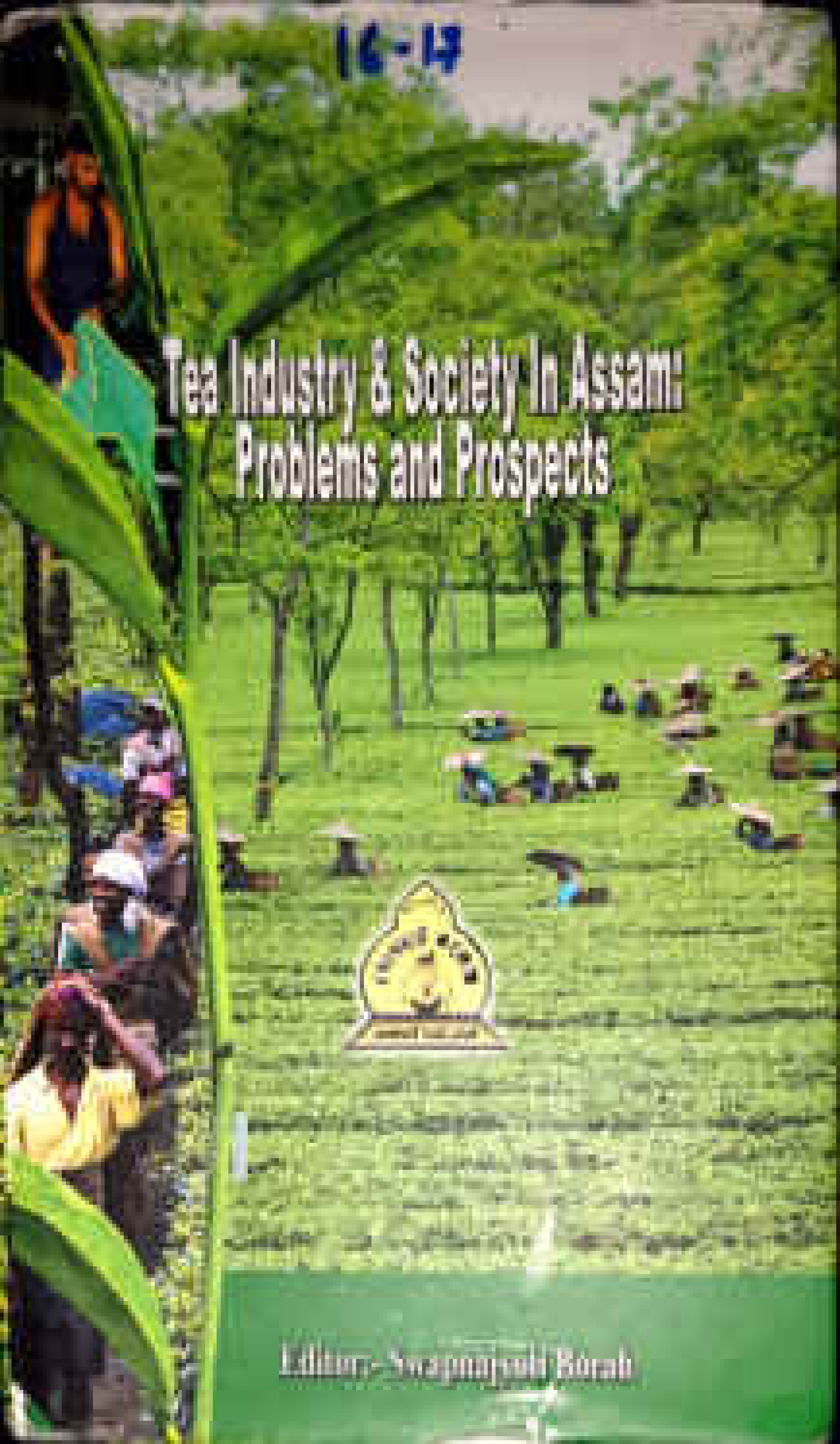

Tea Industry & Society In Assam: Problems and Prospects

Editor:- Swapnajyoti Borah

Tea Industry & Society in Assam: Problems and Prospects : A volume on different issues of Tea Industry and Society, edited by Swapnajyoti Borah, Assistant Professor of Sociology, Jorhat College (Amal.), Jorhat, India and published by Maharathi Prakashan, J.B. Road, Jorhat on behalf of Jorhat College (Amal.) Jorhat, India

Editorial Board:

Advisors : **Dr. Devabrata Sarma**
Dr. N. G. Singha

Editor : **Swapnajyoti Borah**

Members : **Dr. Diganta Kr. Phukan**
Dr. Biswajit Borah
Ms. Mghali Das

The responsibility for the facts, data, diagrams, information and others stated, quoted, expressed and conclusions drawn are absolutely that of the contributors and neither the editor nor the publisher is responsible for that.

First Published :
December, 2016

© Jorhat College (Amal.)

No part of this publication may be reproduced in whole or part or stored in

a retrieval system or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording or otherwise, except short citation in academic works with complete reference, without written permission.

ISBN: 978-93-83230-46-4
Rupees : 700/-

Layout & Cover Design
Sanjib Bora & Ajit Dutta

No part of this publication may be reprinted or republished or retrieved or reproduced in any form by the contributor(s) themselves without prior written permission from the editor.

Printed at : SAI MEDIA, New Balibat, B.G. Road, Jorhat
E-mail : saimedia2016@gmail.com

- Problems of Tea Industry and Tea Garden Societies of Assam
  ✍ **Jinamoni Saikia & Prativa Dutta/372**
- Tea Community and Their Problems with Special Reference to Kumar Barua's Seuji Patar Kahini
  ✍ **Mayuri Dutta/377**
- Chameli Memsahib : Then and Now through the Lens of its Makers
  ✍ **Manisha Duara/385**
- চাহ জনগোষ্ঠীৰ [illegible]
  ✍ [illegible]/392
- Tea Communities and Their Health Behaviour : A Case Study among Tea Communities of Dhekiakhowa of Jorhat District
  ✍ **Aneshwa Khound/406**
- [illegible] : এটি অধ্যয়ন
  ✍ ড° [illegible]/427
- চাহ জনগোষ্ঠীৰ [illegible] - এটি বিশ্লেষণাত্মক অধ্যয়ন
  ✍ [illegible]/439
- [illegible] চাহ জনগোষ্ঠী [illegible] : এটি অধ্যয়ন
  ✍ [illegible] /448
- চাহ জনগোষ্ঠী আৰু ধৰ্মীয় সংস্কৃতি
  ✍ ড° [illegible] /456
- Socio-economic Status of the Tea Garden Labourers in Assam
  ✍ **Bhaskarjyoti Boruah & Dipak Bhuyan/462**
- Socio-economic Condition of Tea Labourers : A Case on Naginijan Tea Estate of Jorhat District
  ✍ **Rupjyoti Dutta & Sunshree Queen Chetia/472**

ভূপেন হাজৰিকাৰ গীতত অসমৰ চাহ জনগোষ্ঠী জীৱনৰ চিত্ৰ : এটি আলোচনা

ড° [illegible]

অসমৰ সংগীত জগতৰ ইতিহাসত ড° ভূপেন হাজৰিকাৰ এক সুকীয়া আসন আছে। অসংখ্য আঞ্চলিক তথা আন্তৰাষ্ট্ৰীয় সংগীত মঞ্চসমূহত নিজকে চিনাকি দিয়াজনা ড° ভূপেন হাজৰিকাই অসমৰ চাহ-জনগোষ্ঠীৰ লোক জীৱনৰ আধাৰত যথেষ্ট সংখ্যক জীৱনৰ গীত ৰচনা কৰি গৈছে। ইংৰাজে অসমত চাহ খেতিৰ আৰম্ভণি কৰাৰ পিছৰে পৰা চাহ জনগোষ্ঠীৰ লোকসকলে বৃহত্তৰ অসমীয়া জাতি গঠন প্ৰক্ৰিয়াত সামাজিক, সাংস্কৃতিক, আৰ্থনৈতিক দিশত যথেষ্ট অৱদান আগবঢ়াই আহিছে। অসমৰ চাহ শিল্পই ভাৰতবৰ্ষৰ অৰ্থনীতিৰ ভিত্তিভূমি হিচাপে যথেষ্ট অৱদান আগবঢ়োৱা দেখা যায়। চাহ জনগোষ্ঠীৰ লোকসকল ঊনবিংশ শতিকাৰ তৃতীয় দশকৰ পৰা অসমলৈ আহিবলৈ আৰম্ভ কৰিছিল। পশ্চিমবংগ, বিহাৰ, উৰিষ্যা, মধ্যপ্ৰদেশ, [illegible], তামিলনাডু, অন্ধ্ৰপ্ৰদেশ আদি ৰাজ্যৰ পৰা বৃটিছসকলে চাহ বাগিচাসমূহত শ্ৰমিক হিচাপে নিযুক্তি দিছিল। নিজৰ জন্মভূমিৰ লগত সম্পৰ্ক এৰি অসমকে কৰ্মভূমি হিচাপে গ্ৰহণ কৰি চাহ জনগোষ্ঠীৰ লোকসকলে অসমৰ আৰ্থ-সামাজিক জীৱনৰ উন্নতিৰ বাবে ই এটি সামাজিক-সাংস্কৃতিক জীৱনৰ সাৰথি হিচাপে নিজকে প্ৰকাশ কৰি দিছে। তাৰেই প্ৰমাণ ভূপেন হাজৰিকাৰ গীতত প্ৰতিফলিত হোৱা দেখা যায়।

উদ্দেশ্য ঃ

ক) আলোচ্য গৱেষণা কৰিবলৈ ঝুমুৰ চাহবাগিচাৰ গীতত চাহ-জনগোষ্ঠীৰ জীৱনৰ চিত্ৰ কেনেদৰে প্ৰতিফলিত হৈছে সেই বিষয়ে আলোচনা কৰিবলৈ যত্ন কৰা হৈছে।

খ) চাহ-জনগোষ্ঠীৰ লোকসকলৰ বিভিন্ন সাংস্কৃতিক দিশ গীতবোৰৰ মাজত কেনেদৰে প্ৰকাশ হৈ দেখা দিছে তাৰ চিত্ৰ দাঙি ধৰিবলৈ প্ৰয়াস কৰা হৈছে।

গ) ঝুমুৰ চাহবাগিচাৰ গীতত কেনেদৰে সামাজিক সমস্যাসমূহ প্ৰতিফলিত হৈছে সেই বিষয়ে আলোচনা কৰাৰ প্ৰয়াস কৰা হৈছে।

পদ্ধতি ঃ

আলোচ্য গৱেষণা প্ৰস্তুত কৰোঁতে প্ৰধানকৈ বিশ্লেষণাত্মক পদ্ধতি প্ৰয়োগ কৰা হৈছে। দ্বিতীয়ক তথ্যৰ আধাৰত গৱেষণা প্ৰস্তুত কৰোঁতে বিভিন্ন গ্ৰন্থৰ সহায় লোৱা হৈছে।

মূল আলোচনা ঃ

চাহ বাগিচা অসমৰ অন্যতম প্ৰধান কৃষিজ সম্পদ। সেউজীয়াৰ মাজে মাজে ধুনীয়া টুকুৰি আঁৰি কমাৰী গাভৰুবোৰে কোমল পাত চিঙি থকা দৃশ্য অতি মনোৰম। ... লাজকুৰী, কাণত ঝুমকা, নানা অলংকাৰ আৰু বং বিৰঙৰ শাৰী পিন্ধি সেউজীয়াৰ মাজত প্ৰকৃতি [illegible] ছবি আকৰ্ষণীয় হৈ দেখা যায়। অসমৰ চাহ বাগিচাৰ [illegible] সময়ত [illegible]। [illegible] মননত ঝুমুৰ গীত [illegible]। চাহ বাগিচাৰ লোকসকলে ঝুমুৰ [illegible] জীৱন [illegible] কৰে আৰু তাৰ মাজতেই [illegible] মানুহ [illegible] পায়। [illegible] চাহ বাগিচাৰ [illegible] ঝুমুৰেই [illegible], [illegible] ঝুমুৰ [illegible] ঝুমুৰ গীত উঠে। এই চাহ মজদুৰ সকলৰ পূৰ্বপুৰুষ অসমীয়া নাছিল। তেওঁলোকৰ পূৰ্বপুৰুষ উৰিষ্যা, বঙ্গদেশ, মধ্যপ্ৰদেশ, বৰ্তমান ঝাৰখণ্ড, অন্ধ্ৰপ্ৰদেশ আদি ঠাইৰ পৰা আহিছিল। ১৮২৩ চনত ৰবাৰ্ট ব্ৰুচ নামৰ এজন [illegible] সামৰিক বিষয়াই অসমত প্ৰথম চাহ গছ আৱিষ্কাৰ কৰে [illegible]। [illegible] সেই অঞ্চলত থকা চাহ গছৰ বিষয়ে উমান পায়। [illegible] ১৮৩৪ চনৰ ২৪ জানুৱাৰীত তেতিয়াৰ গৱৰ্ণৰ জেনেৰেল উইলিয়াম বেন্টিঙ্কে [illegible]

[illegible] সন্তান দিব পাৰে সেইবিলাকৰ ক্ষেত্ৰতো [illegible] নৱা শিশুটি জন্মৰ পাছত [illegible] [illegible]। তাৰে প্ৰকাশ ঘটিছে এই গীতটিত—

"ক খ গ ঘ ঙ চ ছ জ.......
অন্ধকাৰৰ মাজে আছি
দুখ ভৰা জীৱন গো
জাগিব পাৰু ভাল মানুহ
দুখাক আলো দিব গো
দুখাক শিক্ষা দিব গো
দুখাক আলো দিব গো।"

এটি শিশু যেন ফুলনিৰ ফুলো ফুলো কলি এটি কোমল কলি। শিশুৰ হাঁহি [illegible] অনুভৱ কৰিব পাৰে। শিশুটি যেন পিতৃ মাতৃৰ হৃদয়ৰ [illegible] এটি কোমল কলিকা। শিশুটিৰ বুকুৰ মাজত [illegible] পিতৃ মাতৃৰ আশাৰ সপোন ন- সুকলৰ পিতৃ মাতৃয়ে বিচাৰি পায় জীৱনৰ অৰ্থ। শিশু মাতৃৰ আশাৰ সপোন [illegible] কেতিয়াবা জিলিমিলাই উঠে। শিশুহীন ঘৰ যেনেকৈ নীৰৱ। সন্তানহীন পিতৃ মাতৃৰ মন [illegible] পৰিসীমা নাথাকে। সেই সন্তানৰ [illegible]। সন্তানক [illegible] সপোন আৰু কল্পনাৰ পৰিসীমা নাথাকে। সেই সন্তানৰ মৃত্যু হ'লে সেই ঘৰখনৰ অৱস্থা কি হ'ব পাৰে- সেয়া বৰ্ণনাতীত। বিশেষকৈ মাতৃয়ে [illegible] গৰ্ভত ধাৰণ কৰি অসহনীয় প্ৰসৱ বেদনা সহ্য কৰি যি সন্তানক জন্ম দিয়ে, নিজৰ বুকুৰ পানীৰে [illegible] লালন পালন কৰে, সন্তানৰ সুখৰ কাৰণে নিজৰ সুখ [illegible] জলাঞ্জলি দি কেৱল সন্তানটিৰ সুখ আনন্দতেই নিজৰ সুখ আনন্দ পায়। নাৰীয়ে সকলো দুখ যন্ত্ৰণা অকাতৰে সহ্য কৰিলেও সন্তান বিয়োগৰ জ্বালা সহ্য কৰিব নোৱাৰে। সন্তান হেৰুৱা মাতৃৰ [illegible] হাহাকাৰ, [illegible] বৰ্ণনাতীত। এই দৃশ্যকাৰে এই গীতটিত অঙ্কন কৰা হৈছে—

"হাঁহা নাই হাহাকাৰ নাই
সৰ দিশে সুখ নাই
তোমাৰ বিনা কেমনে ৰহিবো
কেমনে সাগৰ হবো পাৰ।
পৰীৰ মত আমাৰ ঘৰ

তুমি যেতেকে জীৱন নদীত
পৰি উঠেহে আপোনাই আমাৰ
তুমি যেতেকে প্ৰাণ দেখোঁ
পৰিচয়েৰে মাটি আপোনাৰ।"

ভূপেন হাজৰিকাৰ আইনিব বাগানৰ চাহ বাগিছাৰ শ্ৰম বাগিচাৰ গান ৰচনা কৰিছিল। [illegible] বিভিন্ন বাগানৰ শ্ৰম মানুহৰ সকলোৰ উন্নয়নৰ অৰ্থে শ শ লোকে পৰিয়ালৰ [illegible] হৈ পৰিছিল। [illegible] বুজিলে নাই আমি [illegible] বিভিন্ন। [illegible] উচিত [illegible] ব্যৱস্থা নাছিল। চাহ বাগিছাৰ শ্ৰমিকসকলক আধুনিক জীৱন [illegible] হৈ [illegible] শোষণ কৰিছিল। আনহে, [illegible] ভূপেন হাজৰিকাৰ গীতত অতি নিখুঁতভাৱে ফুটি উঠিছে এনেদৰে—

"চৰ্দাৰ বতে কাম কৰে
বাবু বতে ধনি খায়
হাজৰ বতে বিদ পিটেৰ চাম
অ' বিদেশী শ্যাম ফাকি কি আনিলি আমায়।"

[illegible] জাতিৰ মাজত লোক-সাহিত্য এক অমূল্য সম্পদ। পৃথিৱীৰ অনেক লোক-সাহিত্য বিভিন্ন কলাত প্ৰকাশিত মহলেও যুগে যুগে মানুহৰ মুখত [illegible] দেখা যায়। আমাৰ [illegible] লোকসাহিত্য সমূহক [illegible] জাতিৰ [illegible] সম্পদ [illegible] গণ্য কৰা হয়। ভূপেন হাজৰিকাই চাহ বাগিচাৰ মানুহৰ [illegible] গীত সংগ্ৰহ কৰিছিল। চাহ জনগোষ্ঠীৰ লোকগীতসমূহত [illegible] [illegible] ভূপেন হাজৰিকাই অসমীয়া লোকগীতৰ [illegible] প্ৰতিধ্বনিত কৰিছে এনেদৰে—

"ঝামাঝা ওৱালা জাতি নদী তীৰে বসতি
সকলে মিলি খাটেকে দুখ শুনা হল বসতি
আই চুকালি এখা কানকিনা বালে
পানী পিয়াসী এখা সখা নদিয়াপে
বাপ খেলানী সেই বাগে সতে সতে
হৰিণী নাই মিলে"

সমন্বয়ৰ আদৰ্শ মাটি বগাটি ড° হাজৰিকাৰ গীতৰ অন্যতম বৈশিষ্ট্য।

[illegible]

[illegible]

সামৰণি :

[illegible]

সমগ্ৰ অসমীয়া জাতীয় জীৱনৰ সমন্বয়ৰ প্ৰতীকস্বৰূপে আজিৰ পৰিস্থিতিত ই পৰিব। সাংস্কৃতিক সমন্বয় বিহুৰেশৰ বীজ নিহিত থকাৰ যেতিয়া আমাৰ অসমখনৰ বহি যোৱা সময়ত এই শীতলতেৰ সহযোগেৰে অনুষ্ঠান সমাজ ব্যৱসায়ীসকল আগি পৰিব। ব হুৰেণৰ প্ৰকল্পিতই তাৰ জনগোষ্ঠীয় জীৱন আৰু সমাজৰ শীতলতেৰ প্ৰতি নিৰ্ভুল তথা জীৱন্ত কলাই এনেভাৱে কপালত কৰিছে — য'ত প্ৰতিটো শীতলতে তাৰ জনগোষ্ঠীয় লোকসকলৰ একো একোটা আত্মীয় বাৰ্তা বহন কৰে।

গ্ৰন্থপঞ্জী :

১) শইকীয়া, লীলা : অসমৰ সংস্কৃতি : বীণা লাইব্ৰেৰী, গুৱাহাটী-১, চতুৰ্থ সংস্কৰণ, ১৯৯৫।

২) দাস, প্ৰফুল্লমোহন : ১০০ অসমীয়া চলচ্চিত্ৰৰ কাহিনী আৰু গীত : ম অসমীয়া ইতিহাসৰ এক কোষ, জ্যোতি আৰু শিল্পী প্ৰকাশন, আৰী [illegible], হাউচ নং ৫০, পাৰ্ট ১-ৰ, ডি ডি কাকতি লিংক ৰোড, অজিত নগৰ, গুৱাহাটী-৭৮১০০৭, প্ৰথম প্ৰকাশ, নৱেম্বৰ ২০১৪।

৩) শৰ্মা, প্ৰকাশ আৰু শৰ্মা ৰাজখোৱা : ভূপেন হাজৰিকাৰ গীত সমগ্ৰ চতু বিক্ৰম, আইডিয়া প্ৰকাশন, ১ম প্ৰকাশ ২০০৭ চন।

৪) হাজৰিকা, সূৰ্য (সম্পা.) : ড° ভূপেন হাজৰিকা ৰচনাৱলী (দ্বিতীয় খণ্ড), ড° হাজৰিকা, [illegible] ট্ৰাষ্ট, ড° ভূপেন হাজৰিকা পথ, চানমাৰী, গুৱাহাটী-৭৮১০০৩, প্ৰথম প্ৰকাশ, ২০০৮ চন।

সহকাৰী অধ্যাপক, অসমীয়া বিভাগ

[illegible] কলেজ